

**Zygmunt Mazur, Hanna Mazur,
Teresa Mendyk-Krajewska**

**Znaczenie technologii
informacyjno-komunikacyjnych w
administracji publicznej**

Ekonomiczne Problemy Usług nr 113, 51-60

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ZYGMUNT MAZUR, HANNA MAZUR, TERESA MENDYK-KRAJEWSKA
Politechnika Wroclawska¹

ZNACZENIE TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Streszczenie

Realizacja zadań publicznych przez administrację państwową drogą elektroniczną jest bardzo ważnym elementem rozwoju społeczeństwa informacyjnego i ma duży wpływ na ocenę pracy urzędów. Do świadczenia usług drogą elektroniczną potrzebna jest odpowiednia infrastruktura teleinformatyczna, w tym powszechny szerokopasmowy dostęp do Internetu. Jednym z podstawowych warunków uzyskania pożądanej sprawności i efektywności systemu informacyjnego państwa jest zapewnienie współdziałania ze sobą różnych systemów teleinformatycznych, co nie jest łatwym zadaniem. W artykule przedstawiono zagadnienia dotyczące rozwoju i bezpieczeństwa usług realizowanych w administracji publicznej z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych – niezwykle istotne dla obserwowanego procesu informatyzacji kraju.

Słowa kluczowe: administracja publiczna, interoperacyjność, e-usługi

Wprowadzenie

Wizje skomputeryzowanego świata w XXI w. tworzone kilkadziesiąt lat wcześniej wydawały się nierealistyczne. Tymczasem dzisiaj trudno sobie już wyobrazić życie bez obecnie wykorzystywanych urządzeń i technologii informacyjno-komunikacyjnych (ang. *Information and Communication Technologies* – ICT). Ich wszechstronne i coraz większe możliwości znajdują zastosowanie we wszystkich obszarach życia. Niestety, są one także wykorzystywane do czynów niezgodnych z prawem.

¹ Wydział Informatyki i Zarządzania, Instytut Informatyki.

Nowelizacja ustawy o informatyzacji (Ustawa 2005), zatwierdzona przez sejm 6 grudnia 2013 r., ma na celu ułatwienie obywatelom kontaktów z administracją publiczną poprzez świadczenie usług drogą elektroniczną z jednoczesnym zapewnieniem optymalnego poziomu bezpieczeństwa i jakości ich realizacji. Kluczowy dla obywateli portal ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) umożliwia instytucjom publicznym przyjmowanie dokumentów w postaci elektronicznej², (ujednoliconej i zgodnej z przyjętymi standardami), bez ponoszenia dodatkowych nakładów przez usługodawców na budowę, współpracujących z ePUAP, własnych portali. Administracja publiczna ma rozbudowaną i rozproszoną strukturę organizacyjną oraz sprecyzowane procedury i terminy postępowania. Dlatego dla poprawnego i skutecznego jej funkcjonowania istotny jest prawidłowy obieg informacji oraz szybki dostęp (dla uprawnionych podmiotów) do danych obywateli, ich pism i dokumentów. Zadaniem tworzonych systemów informatycznych jest ułatwianie kontaktów obywatelom z urzędami oraz realizowania ich spraw przez urzędy administracyjne. Dostarczane rozwiązania powinny być ergonomiczne i intuicyjne w obsłudze. Powszechne wykorzystywanie systemów teleinformatycznych wymaga dostępności do szerokopasmowego Internetu³, zapewnienia ich interoperacyjności oraz odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa przesyłanym i gromadzonym danym.

Za początek budowy społeczeństwa informacyjnego przyjmuje się 1994 r., w którym został opublikowany raport komisarza UE Bangemanna, dotyczący wpływu nowoczesnych technologii teleinformatycznych na społeczeństwo (Bangenmann 1994). Według tego raportu społeczeństwo informacyjne to takie, które jest przygotowane do korzystania z systemów informatycznych, a usługi telekomunikacyjne są powszechnie używane do przekazywania i przetwarzania informacji.

Technologie informacyjno-komunikacyjne to rozszerzenie pojęcia IT (*Information Technologies*) o bardzo ważny element – komunikację, i obejmuje takie media jak Internet, sieci bezprzewodowe, telefonię komórkową oraz wszelkie inne środki komunikacyjne i technologie umożliwiające przetwarzanie, gromadzenie i przesyłanie danych w formie elektronicznej. Pierwsze wystąpienie określenia ICT odnotowuje się w pracy Stevensona wydanej w Wielkiej Brytanii w 1997 r. (Stevenson 1997), natomiast w Polsce w formie pisanej odnotowano je w 2000 r. w materiałach Telekomunikacji Polskiej. Obecnie uznaje się, że społeczeństwo informacyjne to takie, w którym jest swobodny dostęp do ICT. Przy przetwarzaniu informacji jest zatrudniona ponad połowa ludzi zawodowo czynnych, większość

² Ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną z 2006 r. nałożyła na organa władzy publicznej konieczność stworzenia warunków technicznych do przyjmowania od 1 maja 2008 r. dokumentów w postaci elektronicznej.

³ Połączenie szerokopasmowe umożliwia prowadzenie rozmów telefonicznych przez Internet, przekazywanie wysokiej jakości obrazów i filmów, oglądanie telewizji internetowej, korzystanie z zaawansowanych usług świadczonych drogą elektroniczną.

obywateli wykorzystuje technologie informacyjne i komunikacyjne do pracy, nauki, komunikacji, rozrywki oraz do kontaktów z administracją państwową.

Rozwój ICT umożliwia realizację usług z wykorzystaniem urzędów teleinformatycznych. Jego istotnym elementem jest nie tylko wzbogacanie listy oferowanych usług realizowanych drogą elektroniczną, ale także zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa danym podczas transmisji oraz ułatwienie korzystania z nowych technologii wszystkim obywatelom bez względu na miejsce zamieszkania, wiek, poziom wykształcenia czy niepełnosprawności. Zagadnienia te są przedmiotem rozważań w niniejszym artykule.

1. Świadczenie usług drogą elektroniczną

Świadczenie usługi drogą elektroniczną (e-usługi) zdefiniowane jest w ustawie z 2002 r. (Ustawa 2002) i wiąże się z przekazywaniem danych drogą elektroniczną, a do jej wykonania nie jest wymagana jednoczesna obecność usługobiorcy i usługodawcy. Oferta usług świadczonych drogą elektroniczną stale się poszerza. Do ich realizacji przez urzędy administracji publicznej służą m.in. systemy: PESEL (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności), CEPIK (Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców), ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej), ESP (Elektroniczna Skrzynka Podawcza), IKP (Internetowe Konto Pacjenta), ZIP (Zintegrowany Informator Pacjenta), eWUŚ (Elektroniczna Weryfikacja Upoważnień Świadczeniobiorców), e-Recepta.

Z badania przeprowadzonego w maju 2012 r. przez CBOS (Centrum Badania Opinii Społecznej) wynika, że ponad połowa dorosłych Polaków korzysta z Internetu co najmniej raz w tygodniu, a do najpopularniejszych usług należą e-zakupy (72% ankietowanych), e-bankowość (60%) i słuchanie radia (31%) (Feliksiak 2012). Większość z nich (64%) do połączeń wykorzystuje sieć bezprzewodową, a z zasobów internetowych korzystają w domu (aż 97%) lub w pracy (45%). Zrobione przez siebie zdjęcia lub filmy umieszczało w sieci 18% ankietowanych. Polacy na ogół entuzjastycznie podchodzą do nowych technologii, ale aż 37% ankietowanych nie planuje w najbliższym czasie korzystania z Internetu.

Przy realizacji wielu e-usług wykorzystywany jest tzw. zwykły podpis elektroniczny. Do składania bezpiecznego podpisu elektronicznego (równoważnego z podpisem własnoręcznym) potrzebny jest odpowiedni zestaw sprzętu i oprogramowania (aplikacji podpisującej), które obecnie można zakupić w czterech firmach certyfikowanych przez Narodowe Centrum Certyfikacji⁴: Krajowej Izbie Rozliczeniowej (Centrum Obsługi Podpisu Elektronicznego – zestaw SZAFIR), Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych (Polskie Centrum Certyfikacji Elektronicznej –

⁴ Wpisanych do rejestru Ministra Gospodarki.

SIGILLUM), Unizeto Technologies (Powszechne Centrum Certyfikacji – CERTUM), Enigma Systemy Ochrony Informacji (Centrum Certyfikacji Kluczcy CenCert – PEM-HEART). Bezpieczny podpis elektroniczny można wykorzystać na przykład do podpisywania elektronicznych faktur, przesyłania deklaracji podatkowych do Urzędu Skarbowego, zgłaszania i wyszukiwania zbiorów danych w ogólnokrajowym rejestrze zbiorów danych osobowych poprzez serwis e-GIODO (egiodo.giodo.gov.pl), do kontaktów z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz urządami administracji samorządowej i państwowej, czy przesyłania raportów o transakcjach powyżej 15 tysięcy euro do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, zgodnie z wymaganiami ustawy⁵ (Ustawa 2000). Bezpieczny podpis elektroniczny wprowadzono w Polsce 16 sierpnia 2002 r. na mocy Ustawy o podpisie elektronicznym (Ustawa 2001) i od 1 maja 2008 r. w urzędach udostępniających formularze w postaci elektronicznej można składać podania nim opatrzone. W celu zunifikowania ram prawnych dla podpisów, usług i transakcji elektronicznych w UE prowadzone są prace Parlamentu Europejskiego i Rady nad rozporządzeniem eIDAS⁶ i 5 grudnia 2013 r. projekt został skierowany do negocjacji Parlamentu Europejskiego, Rady oraz Komisji Europejskiej.

Wiele systemów (na przykład eWUŚ, systemy sądownicze) wymaga stałego dostępu do systemu ewidencji ludności PESEL, zbudowanego w latach dziewięćdziesiątych XX w., przystosowanego w 2003 r. do pracy w systemach IBM zSeries o architekturze 64-bitowej. W 2005 r. przeprowadzono modernizację systemu PESEL w celu rozszerzenia zakresu przechowywanych danych. Niestety, system nie zapewnia jednoznacznej identyfikacji osób, i na przykład w 2012 r. aż w dwóch tysiącach przypadków ten sam numer PESEL nadano dwóm różnym osobom (Stec-Fus 2013). Od 2016 r. w systemie nie będą już przechowywane dane dotyczące miejsca zameldowania.

Dzięki ustawie o zamówieniach publicznych (Ustawa 2004) od 2 marca 2004 r. możliwe jest przeprowadzanie przetargów i aukcji drogą elektroniczną, ale zgodnie z art. 78 ustawy oferty muszą być opatrywane (pod rygorem nieważności) bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Od 16 sierpnia 2006 r. można składać deklaracje podatkowe drogą elektroniczną poprzez aplikację e-deklaracje. Od 1 stycznia 2013 r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej, które zmieniło dotychczasowe rozporządzenie w tej sprawie (Rozporządzenie MF 2012).

⁵ Ustawa z 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz.U. 2000, Nr 116, poz. 1216). Od 22 października 2009 r. tytuł ustawy brzmi: o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2009, Nr 166, poz. 1317).

⁶ eIDAS – Identyfikacja elektroniczna i usługi zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (*Electronic identification and trusted services for electronic transactions in the internal market*).

Z dniem 1 stycznia 2007 r. Ministerstwo Sprawiedliwości udostępniło przeglądanie przez Internet podstawowych informacji zawartych w Krajowym Rejestrze Sądowym (ems.ms.gov.pl), a 1 października 2013 r. udostępnił portal Informator Statystyczny Wymiaru Sprawiedliwości (isws.ms.gov.pl). Od 28 czerwca 2007 r. Zakłady Opieki Zdrowotnej mogą sporządzać dokumentację medyczną w formie elektronicznej (Rozporządzenie MZ 2010), natomiast zgodnie z art. 56 ustawy o SIOZ (Ustawa 2011) wytworzona dokumentacja medyczna po 31 lipca 2014 r. musi mieć postać elektroniczną.

2. Neutralność technologiczna i interoperacyjność systemów administracji publicznej

Działanie systemów informatycznych stworzonych dla potrzeb administracji publicznej nie powinno być uzależnione od produktów określonego producenta, stąd muszą być opracowane minimalne wymagania techniczne, co zostało ujęte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 2012 r. (Rozporządzenie RM 2012). Podstawą informatyzacji administracji publicznej jest neutralność technologiczna rozwiązań informatycznych i interoperacyjność systemów.

Według definicji Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE 1990) interoperacyjność oznacza zdolność systemów informatycznych lub ich komponentów do wymiany informacji i do jej użycia. W celu zapewnienia interoperacyjności systemów informacyjnych jednostek administracji publicznej (czyli zdolności do wspólnego działania na rzecz realizacji zadań publicznych) muszą być przewidziane ogólnie dostępne repozytoria konsultowanych i zatwierdzonych dokumentów interoperacyjności. Wdrażane systemy muszą uwzględniać uregulowania prawne branżowe, lokalne, krajowe i międzynarodowe.

Systemy informatyczne i rejestry publiczne są pod zarządem odpowiednich ministerstw, na przykład Gospodarki, Administracji i Cyfryzacji, Sprawiedliwości czy Finansów (Rejestry 2013). W celu ewidencji systemów i rejestrów publicznych na mocy art. 19 ust. 1 (Ustawa 2005) utworzono Krajową Ewidencję Systemów Teleinformatycznych i Rejestrów Publicznych, prowadzoną przez Departament Informatyzacji MSWiA tylko do 17 czerwca 2010 r., gdyż ustawa (Ustawa 2010) uchyliła obowiązek prowadzenia tej ewidencji. 20 grudnia 2013 r. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji na swoim portalu internetowym (mac.gov.pl) udostępniło do konsultacji społecznych projekt rozporządzenia w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej (CRIP). Rozporządzenie, które wejdzie w życie 1 marca 2014 r., określa sposób weryfikacji, przetwarzania i udostępniania zasobu informacyjnego oraz metadanych, standardy techniczne prowadzenia CRIP, minimalny zestaw elementów metadanych opisujących strukturę zasobu informacyjnego oraz warunki korzystania z dodatkowych uprawnień centralnego repozytorium.

Istotnym elementem dla funkcjonowania urzędów administracji państwowej jest zbudowanie elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP). W listopadzie 2013 r. na ePUAP został opublikowany projekt standardu Elektronicznej Skrzynki Podawczej (ESP) i do końca 2013 r. można było opiniować przedstawione propozycje. Po wdrożeniu standardu ESP podmioty publiczne mają obowiązek udostępniania zgodnych z nim skrzynek podawczych w celu umożliwienia sprawnej komunikacji pomiędzy organami administracji publicznej oraz między administracją publiczną a obywatelami. Zakłada się, że od 2020 r. urzędy zwiększą swoją aktywność informacyjną (będą wysyłać SMS-y lub e-maile na przykład o końcu ważności dokumentów).

Plan Informatyzacji Państwa na lata 2011–2015 nie został zrealizowany i w 2013 r. został zastąpiony przez Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa na lata 2014–2020. Program ten wraz z Narodowym Planem Szerokopasmowym są dokumentami wykonawczymi dla strategii rozwoju Sprawne Państwo 2020. Do kluczowych dokumentów dotyczących cyfrowego rozwoju Polski zalicza się także Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020 oraz Policy Paper (Faracik 2012).

3. Bezpieczeństwo e-usług

Duży niepokój wzbudzają informacje o wypływie danych osobowych z serwerów ważnych instytucji. Bezpieczeństwo wielu systemów nie jest na oczekiwanym poziomie. Michał Tabor – autor koncepcji usługi Zaufanego Profilu na ePUAP – twierdzi, że dostarczone rozwiązanie nie jest bezpieczne, gdyż zostały pominięte ważne mechanizmy zabezpieczeń, a „całość profilu zaufanego jest zaszyta w systemie w całości kontrolowanym i utrzymywanym przez zewnętrzną firmę – pozostającą w zakresie bezpieczeństwa poza kontrolą administracji publicznej” (Tabor 2012). Ryzyko nieuprawnionego dostępu jest bardzo duże i w obecnej postaci profil nie powinien być wykorzystywany do udostępniania danych medycznych czy finansowych. Działanie Zaufanego Profilu miało być oparte na elektronicznym dowodzie osobistym pl.ID, co dotychczas nie zostało zrealizowane.

Wykorzystywanie ICT do realizacji usług niesie wiele zagrożeń. Różnorodność platform systemowych i urządzeń mobilnych, powszechność ich użytkowania, a jednocześnie niewystarczająca wiedza użytkowników o realnych zagrożeniach powoduje niewłaściwe konfigurowanie urządzeń i aplikacji oraz reagowanie na komunikaty systemowe (często niejednoznaczne i niezrozumiałe). Systemy informatyczne na dużą skalę trudno jest testować w warunkach rzeczywistych, stąd dopiero po wdrożeniu są one poddawane testom wydajnościowym, i niestety ich wyniki nie zawsze są zadowalające.

Smartfony, tablety i laptopy są używane do pracy zawodowej i prywatnie. Na urządzeniach mobilnych wykorzystywanych do realizacji e-usług użytkownicy instalują wiele aplikacji z nieznanymi źródłami, które mogą być zainfekowane szko-

dliwym kodem (telepolis.pl 2013). Urządzenia przenośne mają funkcjonalności lokalizacyjne, podsłuchowe, umożliwiają robienie zdjęć i nagrywanie filmów. Działanie to jest niezauważalne dla otoczenia. Wiele z tych urządzeń jest ukrytych w miniaturowych gadżetach, co całkowicie maskuje ich inwigilacyjne przeznaczenie.

W 2012 r. na świecie było 8,7 miliarda urządzeń umożliwiających korzystanie z Internetu, w 2016 r. ma to być już 10 miliardów, a w 2020 r. – 50 miliardów (Raport 2013). Urządzenia mobilne w 2012 r. do e-płatności wykorzystywało 12 milionów osób i według firmy Gartner w 2014 r. nastąpi wzrost do 384 milionów. Systematycznie poszerzany jest zakres usług świadczonych przez telefony komórkowe, na przykład do płatności w sklepach.

We wrześniu 2013 r. w Warszawie podczas 35. Międzynarodowej Konferencji Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności delegacje z 52 krajów podpisały rezolucje w sprawie profilowania i śledzenia w sieci, edukacji cyfrowej oraz jawności praktyk w zakresie ochrony danych osobowych (Sobczak 2013). Omówiono kwestię upowszechniania się aplikacji w społeczeństwie (tzw. *appification of society*) oraz sposoby sprostania stale rosnącemu wykorzystywaniu aplikacji mobilnych i zapewnienia ochrony danych ich użytkownikom (Wiewiórowski, Kohnstamm 2013). Wiele aplikacji pobiera dane osobowe i lokalizacyjne, o czym użytkownicy często nie są informowani.

Rozwój informatyki śledczej (*computer forensics*) umożliwia wykrywanie przestępstw i nadużyć dokonywanych z wykorzystaniem ICT, a ich badaniem i analizą zajmują się specjalizowane laboratoria, m.in. Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji, firma MediaRecovery dysponująca jednym z największych w Europie laboratorium badawczym czy Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie.

4. Efekty wykorzystywania ICT w e-administracji

Budowa systemu administracji elektronicznej przebiega w Polsce z wieloma problemami (Czubkowska 2013). W 2013 r. z usług e-administracji skorzystało 32% obywateli, ale według prognoz sytuacja ta wkrótce poprawi się radykalnie. Obecnie ok. 46% urzędów korzysta z elektronicznego obiegu dokumentów (EOD), ale liczba dokumentów elektronicznych przesyłanych do urzędów i z nich wysyłanych jest na poziomie 7%. Dzięki wprowadzanym zmianom w 2020 r. 60% dokumentów będzie przesyłanych drogą elektroniczną, a EOD będą miały wdrożone wszystkie urzędy.

W Polsce rocznie wydaje się ok. 12 milionów odpisów aktów stanu cywilnego. Budowa centralnych rejestrów dla USC oraz wprowadzenie możliwości realizacji usług USC drogą elektroniczną znacznie je ułatwi, przyspieszy i podniesie ich jakość. Wraz z budową Centralnego Rejestru Aktów Stanu Cywilnego, którego realizację przesunięto na lata 2014–2020, konieczna jest jednak zmiana Ustawy Prawo o aktach

stanu cywilnego. Według MSW liczba aktów stanu cywilnego przechowywanych w urzędach wynosi ok. 100 milionów, a w lokalnych bazach danych – ok. 30 milionów. Migracja 18 mln ksiąg wieczystych do Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych trwała 10 lat (Projekt 2013). Projekt ustawy dla USC nie przewiduje obecnie rozwiązania podobnego do migracji ksiąg wieczystych (Kotecka 2013).

Nie powiodło się planowane wdrożenie systemu pl.ID, czyli elektronicznego dowodu osobistego, który mógłby być wykorzystywany do uwierzytelniania obywatela podczas korzystania z e-usług. Termin zakończenia prac nad tym systemem był wielokrotnie przesuwany i być może uda się go wdrożyć w 2015 r. Integratorem usług będzie więc ePUAP z Profilem Zaufanym. Nową usługę o nazwie „Pismo ogólne do podmiotu publicznego”, umożliwiającą przesyłanie pisma do dowolnego podmiotu publicznego posiadającego Elektroniczną Skrzynkę Podawczą, udostępniono na ePUAP 30 grudnia 2013 r. (*Usługa*, mac.gov.pl 2013).

Koszt informatyzacji państwa szacuje się na ok. 6,7 miliardów zł (Czukowska 2013). Najdroższym systemem w projekcie informatyzacji jest Ogólnopolski Cyfrowy System Łączności Radiowej, o koszcie budowy ok. 3,5 miliarda zł. Wdrożenie e-usług w wymiarze sprawiedliwości, rolnictwie, zamówieniach publicznych, obsłudze celnej i ubezpieczeniach społecznych według przewidywań wyniesie ok. 1,3 miliarda zł.

Podsumowanie

Tempo wprowadzania e-administracji w Polsce jest zbyt wolne. Opracowany Plan Informatyzacji Państwa (PIP) na lata 2011–2015 zakładał, że w 2015 r. będzie 5 milionów użytkowników ePUAP, a połowa z nich będzie posiadać podpis potwierdzony Profilem Zaufanym. W listopadzie 2013 r. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji zatwierdziło Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa, w którym zapewnienie zdolności współdziałania różnych systemów teleinformatycznych jest jednym z podstawowych warunków uzyskania oczekiwanej sprawności systemu informacyjnego państwa.

Wiele urzędów, zgodnie z obowiązującą ustawą (Ustawa 2005), stworzyło już techniczne możliwości do przyjmowania elektronicznych wniosków zaopatrzonych bezpiecznym podpisem elektronicznym. Dostawcy e-usług zapewniają o ich bezpieczeństwie oraz gwarantują prawo do anonimowości i ochrony prywatności.

Realizacja zadań publicznych przez administrację państwową drogą elektroniczną ma duży wpływ na ocenę pracy urzędów i jest bardzo ważnym elementem rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Do świadczenia usług drogą elektroniczną potrzebny jest jednak szerokopasmowy dostęp do Internetu zagwarantowany dla wszystkich obywateli, wdrożenie wielu systemów teleinformatycznych oraz szkolenia dla różnych grup społecznych.

Literatura

- Bangenmann M. (1994), *Europe and the Global Information Society: Recommendations to the European Council*, Bruksela.
- Czubkowska S. (2013), *Wielki plan Boniego. Polska europejską potęgą?* <http://wiadomosci.dziennik.pl/polityka/artykuly/422324.plan-boniego-polska-europejska-potega-w-e-administracji.html>.
- Faracik B. (2012), *Policy paper: Prawa człowieka i demokracja w centrum działań UE czyli „Strategia UE w zakresie praw człowieka w działaniach zewnętrznych”*, <http://www.europapraw.org/c/policy-papers>.
- Feliksiak M. (2012), *Korzystanie z Internetu*, Komunikat z badań CBOS nr BS/81/2012.
- IEEE Standard Glossary of Software Engineering Terminology*, New York 1990.
- Kotecka S. (2013), *Krótkie sprawozdanie z Konferencji Naukowej „Informatyzacja usług związanych ze stanem cywilnym”*, usc.pl/profesjonalisci/index.php?strona=wyswietlenie&typ=2&id=29.
- Opinia Grupy Roboczej Art. 29 w sprawie aplikacji mobilnych*, 00461/13/PL (2013).
- Projekt założeń do projektu ustawy prawo o aktach stanu cywilnego*, usc.pl/profesjonalisci/index.php?strona=wyswietlenie&typ=2&id=24 (2013).
- Raport: Digital Trends 2013. Co będzie miało największy wpływ na handel elektroniczny i gospodarkę internetową?*, www.deloitte.com/view/pl_PL/pl/branze/tmt/6073e908a59e1410VgnVCM3000003456f70aRCRD.htm (2013).
- Rejestry: bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje, finanse.mf.gov.pl/systemy-informacyjne (2013).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz.U. 2010, Nr 252, poz. 1697).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. 2012, poz. 526).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 20 grudnia 2012 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (Dz.U. 2012, poz. 1528).
- Sobczak K. (2013), *Rzecznicy od danych osobowych za lepszą ochroną prywatności*, www.lex.pl/czytaj/-artykul.
- Stec-Fus D., Warszawski M. (2013), *Kosztowny błąd PESEL-u*, www.dziennikpolski24.pl/pl/aktualnosci/kraj/1298477-kosztowny-blad-pesel-u.html.
- Stevenson D. (1997), *The Independent ICT in Schools Commission, Information and Communications Technology in UK Schools, an independent inquiry*, London.
- Tabor M. (2012), *Nie używam profilu zaufanego na ePUAP*, computerworld.pl/artykuly/382785/Nie.uzywam.profilu.zaufanego.na.ePUAP.html.

- telepolis.pl/wiadomosci/700-tys-z-12-mln-aplikacji-mobilnych-dostepnych-na-rynku-to-zombie,2,3,28789.html (2013).
- Usługa powszechna na ePUAP*, mac.gov.pl/dzialania/usluga-powszechna-na-epuap-pismo-ogolne-do-podmiotu-publicznego (2013).
- Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2000, Nr 166, poz. 1317).
- Ustawa z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. 2001, Nr 130, poz. 1450).
- Ustawa z 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. 2002, Nr 144, poz. 1204).
- Ustawa z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2004, Nr 19, poz. 177).
- Ustawa z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2005, Nr 64, poz. 565, Dz.U. 2010, Nr 40, poz. 230).
- Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010, Nr 40, poz. 230).
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz.U. 2011, Nr 113, poz. 657).
- Wiewiórowski W.R., Kohnstamm J. (2013), *Deklaracja Warszawska w sprawie upowszechniania się aplikacji w społeczeństwie*, Warszawa.

THE IMPORTANCE OF ICT IN E-GOVERNMENT

Summary

The implementation of public tasks by public service with the means of electronic measures is a very important element in the development of the information society and has a large impact on the evaluation of offices. For the provision of electronic services an adequate ICT infrastructure is needed including common broadband access to Internet. One of the basic conditions of obtaining the desired level of efficiency and effectiveness of a country's information system is the assurance of interaction of the various ICT systems, which is not an easy task. The article presents the issues of development and security of services implemented in public administration using ICT – so important for the observed process of computerization of the country.

Keywords: e-government, interoperability, e-services

Translated by Zygmunt Mazur